פה: המזבח מקדש פרק תשיעי זבחים

והוא שקדם הקדשן את מומן. שחלה עליהן קדושת מזבח אבל קדש מומן להקדשן לא היו קדשי מזבח מעולם ואפילו בדוקין שבעין אין המזבח מקדשן ותימה דבפ' ג' דבכורות (דף טז.) אמרינן והשוחטן בחוץ פטור רב הונא מתני חייב ומוקי לה בדוקין שבעין ואליבא דרבי עקיבא דאמר אם עלו לא ירדו ולכאורה לא קאי אמתניתין דהתם אלא אברייתא דתניא כוותיה דרב ששת שפירש כללו של דבר לאמוראי לשוחט בחוץ דפטור ומיירי דקדש מומן להקדשן ועלה קאמר דרב הונא מתני חייב והשתא אמאי מתני חייב הא אמרינן הכא אפילו בדוקין שבעין ירדו כיון דקדש מומן להקדשן ונגלו הכי קשה דהא בכלל קתני הכי הן מחולין [ב] והיכי מתני חייב ובקונטרס הגיה שם שם כפיפא דברייתא דקדש הקדשן למומן והשוחטן [ג] בחוץ פטור ועלה קאי רב הונא ומתני חייב וכן נראה דמייתי בתמיה כין לפני פדיון כין לאחר פדיון עושין תמורה דהיינו סיפא דברייתא: **יש** נרבע בעופות או אין נרבע בעופות. הא דדרשינן בסוף פרק קמא דמומין (דף כב.) מן התורין למעוטי נרבע היינו כמסקנא דשמעתין אבל אם אמר תמצא לומר דאין נרבע בעופות לא תוקמיה אלא למעוטי מוקלה: **ומותר** העומר. אינו בכלל שירי מנחות דאחוק הוא מהן שבא להתיר מן [ד] החדש ומן השעורין שתי [ה] הלחם כאין חמץ ולחם הפנים אין נקטר הכא אלא שני דגיכי לגוהא:

ואנן ניקו [ו] נעביד להו לכהנים מילתא דאתו בה לידי תקלה אפ"ה [א] עדיפא [ז] שלא יהו קדשי שמים מוטלים בנבילה אמר רבי חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן ירדו או לא ירדו א"ל רבי אמי תיבעי לך מעילה א"ל מעילה לא קמיבעיא לי דזריקה הוא דקבעה להו במעילה כי קמיבעיא ליה [ב] ירידה ופשיט לא ירדו ואין בהן מעילה רב נחמן בר יצחק מתני הכי א"ר חייא בר אבא בעי רבי יוחנן אימורי קדשים קלים שהעלן לפני זריקת דמן יש בהן מעילה או לא א"ל רבי אמי ותיבעי לך ירידה א"ל ירידה לא קא מיבעי' לי דנעשו לחמו של מזבח כי קמיבעי' לי מעילה ופשיט הכי [א] לא ירדו [ב] ואין בהן מעילה: ואלו לא [ג] היה פסולן [וכו']: א"ר [ד] יוחנן [ה] לא הכשיר ר"ע אלא בדוקין שבעין הואיל וכשרים בעופות והוא שקדם הקדשן את מומן ומודה ר"ע בעולת נקבה דכשקדם [ו] מומה להקדשה דמיא בעי רבי ירמיה יש נרבע בעופות או אין נרבע בעופות מי אמר [ז] מן הבהמה להוציא את הרובע והנרבע כל היכא דאיתיה ברובע איתיה בנרבע כל היכא דליתיה ברובע ליתיה בנרבע או דלמא הרי נעבדה בו עבירה אמר רבה ת"ש ר"ע מכשיר בבעלי מומין [ח] ואם איתא נכשיר נמי בנרבע הואיל וכשר בעופות שמע מינה אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא [ט] הנרבע והמוקצה והנעבד ואתנן ומחיר וטומטום ואנדרוגינוס כולן מטמאין בגדים אבית הבליעה ש"מ: רבי חנינא סגן הכהנים כו': מאי קמ"ל איבעית אימא [י] מעשה קמ"ל ואיבעית אימא מאי דוחה כלאחר יד: כשם שאם עלה [יא] כו': [יב] אמר עולא [יג] לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו רב מרי מתני ארישא רב חנינא מסורא מתני אסיפא העצמות והגידין והקרנים והטלפים בזמן שמחוברין יעלו פרשו לא יעלו אמר עולא לא שנו אלא שלא משלה בהן האור אבל משלה בהן האור יעלו מאן דמתני אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני ארישא אבל אסיפא לאו בני הקטרה נינהו: **מתני'** [יא] ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים ובשר קדשים קלים ומותר העומר ושתי הלחם ולחם הפנים ושירי מנחות והקטורת [יב] הצמר שבראשי כבשים ושער שבזקן תישים והעצמות והגידים והקרנים והטלפים בזמן שהם מחוברים יעלו שנאמר [יג] והקטיר הכהן את הכל [יד] פירשו לא יעלו שנאמר [טו] ועשית עולותיך הבשר והדם: **גמ'** [טז] "ת"ר [יז] והקטיר הכהן את הכל המזבחה לרבות העצמות והגידים והקרנים והטלפים יכול אפילו פרשו תלמוד לומר [יח] ועשית עולותיך הבשר והדם אי בשר ודם

מסורת הש"ס

ואנן ניקו כו'. לשון קושיא הוא: **לידי תקלה.** להעלות פסולין שירדו: **מוטלים בנבלה.** הקרבים [ב] בפרס שלהן: **ומיבעי לך מעילה.** לר' מהני להו לאיקבעוניהו [ג] במעילה: **לא ירדו.** דנעשו לחמו של מזבח ומיהו מעילה ליתא דהא הוכרחו לחלק דאחי לגבוה: **הואיל וכשרין בעופות.** דכתיב (ויקרא כב) תמים זכר בבקר בכשבים תמות וחכרות בעופות ומיהו מחוסר אבר לא משום הקריבהו לא לפתחך (מנחות ח) וכן [א] מוס מנוה: **דוקין.** טיל"ש [ב] לשון הנוטה כדוק שמים (ישעיה מ) והוא לשון דק או תבלול בעינו (ויקרא כא): **והוא שקדם הקדשן את מומן.** שחלה עליהן קדושת מזבח [קודם] אבל קדש מומן להקדשן לא היו קדשי מזבח מימיהן ואין המזבח מקדשן: **ומודה רבי עקיבא בעולת נקבה.** שעלתה למזבח תרד ואע"פ שכשרה בעופות [ג] דכמאן דקדש מומה להקדשה דמיא לאין לך מום גדול מזה: עוף לא שייך ביה רובע דאין עוף רובע אמה: **ואם איתא.** דעוף שנרבע כשר ליכשר לרבי עקיבא נמי בבהמה נרבעת אם עלתה לא תרד הואיל וכשר בעופות לכתחילה: ה"ג **אף אנן נמי תניא הנרבע והמוקלה** ולא נרסינן הרובע דהא בעוף קאי ואין רובע עוף. וקתני דיש נרבע: **וטומטום ואנדרוגינוס.** ואע"פ שלא נאמר תמות וחכרות בעופות קסבר [ד] כריה בפני עצמה היא ואינו ספק זכר ספק נקבה ורבי אליעזר פליג עליה בנכורות (דף מב.) דקתני סיפא רבי אליעזר אומר כל מקום שנאמר זכר ונקבה אתה מוציא טומטום ואנדרוגינוס מביניהם ועוף הואיל ולא נאמר בו זכר ונקבה אי אתה יכול להוציא מביניהן טומטום ואנדרוגינוס: **מאי קמ"ל.** תנא קמא נמי ידדו קאמר: **כלאחר יד.** ואין מורידין דרך בזיון בפרהסיא: **משלה בהן האור.** כל דהו יעלו דנעשו לחמו של אם [ה]: **אריש.** מתני לה להא דעולא אריש כדאמרן אפסולין שעלו וירדו דקתני מתניתין לא יעלו: **פירשו.** שחלקו מן הבשר לפני העלאתן לא יעלו דהוי מן הבשר שלא עלו ידדו כדאמר לקמן (דף פו.) אליבא דרבי ומוקמינן מתניתין אליביה: **כ"ש אריש.** דדם [ו] עולה לו אימורים בני הקטרה מינהו אם לא נפסלו והני כיון דמשלה בהן האור קדשיהו כמה שהן פסולין: **אכל עצמות וגידים וכו' הקטרה נינהו.** דאמרינן לקמן (פס) מועשית עולותיך הבשר והדם הלכך לא שייכא בהו משלה [ז] אור לקדשיהו: **מתני'** ואלו **אם עלו ירדו.** ואף על פי שכשרין דלא שייך בהו מזבח הלכך יעלו לאו דאי הוא [ח]: **וסקטורם.** שעלתה על מזבח החיצון דהא לאו דאי הוא [ט]: **אמר שבראשי הכבשים.** ריש דבנה אמרתיי היא והבדי עצמות וגידין קמני לה וכמסקנא [ו] שבראשי כבשי של עולה שהראש אינו בכלל הפשט וקרב עם עורו כדאמר בשחיטת חולין בפ"ב (מ.) אין לי אלא תמים שיהו בכלל הפשט ושאר כל הקטרה מנין לרבות את הראש שבכר הוא בשחיטה שאע"פ שאינו בהפשטה ישנו בהקטרה מ"ל כו' ריש אמר בגוהה [א] ערפו אצל ראשו: **וכן שער שבזקן תישים.** עולה:

גמ'

מסורת הש"ס

ו) [פסחים נט.]. ז) [נדה מח.]. ח) [מנחות כח. נדה מח.]. ט) [יומא פג.]. י) [בכורים מב.]. יא) [בכורים מב.]. יב) [בכורים מא.]. יג) [שבת כא.]. יד) [לעיל מג.]. טו) [חולין ב.]. טז) ת"כ ויקרא נרבה פ"ו ת"ס ספרי ראה עח. יח) קידושין כד: ושי"נ.

לעזי רש"י

טיל"א טיילא"א. מבלול (כתס בעין המצבעים את הראייה).

ליקוטים

רבי חנינא סגן הכהנים בי' מאי קמ"ל בו. רבי חנינה סגן הכהנים אף על פי שלא הוזכר בשם אביו אף אביו היה חכם. דתנן בפרק המזבח מקדש כל שלא היה פסולו בקודש כו' רבי חנינה סגן הכהנים אומר דוחה היה אבא כו'. ובגמרא, מאי קמ"ל אי בעית אימא מעשה אתא לאשמעינן ואי בעית אימא מאי דוחה כלאחר יד. משום דרבי עקיבא מכשיר דוקא בבעלי מומין בדוקין שבעין (והיא) שכשירין בעופות ואמר רבי חנינה דאביו היה דוחה אפילו אזרן. ואמר הלכה למעשה כלאחריה הוא דוחן. ואבייא כלאחר יד. לא להדיא הואיל וכשרין בעוף. ומיירדין נמי דלא סברא ליה דרבי עקיבא (ערכי מנחים ומאירים ע' ריש שבן הכהנים).

שיטה מקובצת

בעי' ר' יוחנן. מכלן יש לכוכים הא דמי לעל דלף לר' יהודה (קמאמר) אלמ"ל הי' ליה למימר לר"י הכי אלינא דר"ש דאמר נפסל דמה לא תרב נמי קדשי קדשים (ואלימורי קדשים כו'. **באן דמתני' אריש.** הא דקתמר אבל מבלה בהן האור יעלו ומלן שפקעו כו' לא אתיא דמתני בן אם יחדו לא יעלו. ומ"ר הכא דקתמר כחתני לא יחזיר ר"ל אם לא הלא בקתמר הכא יעלו ר"ל אם הלא. ונהיגא דלא יחזיר ר"ל אם הלא. לכן נראה לי דלא יחזיר אחרי מקתמר לקמן נמי מדקתמר הכא יעלו ר"ל אם הלא. ולא אפילו